

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Practica Theologiae Mysticae

Gelen, Victor

Coloniae Agrippinae, 1652

Praxis. Statvs Transformationis modi ascendentis per donum sapientiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9766

P R A X I S
 S T A T V S T R A N S F O R M A T I O N I S
 M O D I A S C E N D E N T I S
 P E R D O N V M S A P I E N T I A E
 S V P E R N A T V R A L I S.

E T P R I M O
 D E I I S Q V Æ F I V N T I N I N F I M O.

P A R A P H R A S I S D E C I M A T E R T I A.

Nemo ascendit in cælum, a nisi qui descendit de cælo. Ac si diceret. sicut affirmatio prior est negatione, (quod enim penitus non est, de eo etiam nihil negari potest) ita etiam oportet, ut priusquam mysticus per ascensum, seu transcendentem negationem, ab infimis, & medijs ad supremas vsque regiones eleuetur, in supereminenti charitate continuò magis radicandus: ita inquam, oportet, ut prius in excellentissimo Diuinæ naturæ consortio per affirmationem descensus fruitiui, à summis, & medijs ad infimas vsque regiones, descendat: & huius quidem descensus praxis cum iam tradita sit; hoc loco de Transformatione modi ascendentis, seu pro ut supereminenti, subtiliori, & perfectiori modo (quam fuerit affirmatio Transformationis descendentis) per aliquot annos omnia negando procedit, consequenter dicendum est. &

- I. Breuis deductio eorum quæ sunt in praxi toto statu Transformationis modi ascendentis durante.
- II. Propria operatio quamdiu in infimo Transformationis modi ascendentis versatur, est auditus mystici attentio.

a Ioan 3.

III. Mysticos

- III. *Myfticus in infimo profundi redigitur ad obfcuram vacuitatem.*
 IV. *In hac vacuitate non tam pungens foletas, quam remiffio operationis inuenitur.*
 V. *Paulatim reafsumuntur operationes fed admodum tenuiter.*
 VI. *In progreflu à remiffione operationis erigitur, per viuacitatem de nouo redeuntem.*
 VII. *In fummo infimi eleuatur ad regionem proprii fpiritus intuemdam.*

ARTICVLVS PRIMVS.

Breuis deductio eorum qua funt in Praxi toto ftatu Transformationis modi afcendentis durante.

IN manibus abscondit lucem, a & præcipit ei vt rursus adueniat. ac si diceret, ô pia anima, quando ordinata fruitione à supremis, & ampliffimis fpiritus regionibus, per medias sphæras, seu circulares motus, dimensionefue, ad infimas declinaueris; tum fuprema illa lumina fpiritus diuini tam contracta, modica, & parua videbuntur, vt in paruo, & quasi puncto quodam, quidquid in te repertum fuerit, concludere poffe videaris. quod quidem licet veriffimum fit, & realiffima praxi contingat; fimul tamen etiam sciendum est, istiusmodi concludam (vt ita dicam) paruitatem sub nunc collecto, æterni, & infiniti rationem non ita perdere: quin fimul etiam vera, realique totalitate, operationes fpiritus peragi poffint. sicut ad oculum videre licet in sole, qui in radijs, & lumine per totum vniuersum diffuso, ingentiffimus, in propria autem sphæra, minimus, &

propemodum intra manus abscondibilis apparet. Et ideo myfticus in infimo ftatus Transformationis modi afcendentis, lumen confortij diuinæ naturæ, quasi in globo abscondito, sphæra parua, & sub nunc collecto quidem; fed absque b positiuo tædio, aut fpiritus pressura participat; in progrefsu autem, & ascensu fpiritus proprii, in media fcilicet regione, vbi, vel fitu mentali, rursus præcipitur vt adueniat, longè splendidioribus radijs, quam in regione inferiori: in fummo autem fpiritus diuini, quasi in virtute sua ampliffimè lucet, ad clariffimam diem æternitatis prælibandum. & horum fimilia videre est in igne materiali, qui licet vnus idemque fit, aliter tamen ardet in carbone, & clariùs lucet in flamma, subtiliusque splendet in propria sphæra.

Et quia tam in infima, quam media, ac fuprema regione ascensus transformationis, frequens relapsus fit ad foletatem proprii fpiritus, licet absque moleftia: hinc pro actus exercitio, si nulla præexiftat vitalis bene-afficientia, ad verba præambuli, & imperfectas operationes, ad perfectas tamen disponentes, perficientes & continuantes re-

currendum est, vti dictum fuit supra *a* si verò ignis diuini amoris actualiter suauiolentia succensus fuerit, ipso instanti exercitium vnitui amoris inchoandum erit, vt etiam dictum est supra. *b* in sequentibus verò intermediis, seu magis notabiles regiones, vbi, situs mentales articulatè declarabimus.

Propria operatio quamdiu in infimo Transformationis modi ascendenti versatur, est auditus mystici attentio.

ARTICVLVS SECVDVS.

Auditus auris audiuit te. ac si diceret, ô pia anima, ex ordine sapientiæ diuinæ omnia suauius disponentis factum est, vt obumbratio fructiva ex consortio diuinæ naturæ præexistens, & pro vt Deus est terminus à quo, scilicet absque tua cooperatione vitalis bene-afficientia profluebat; ad ultimam sui communicationem peruenerit. iam verò alius modus, scilicet pro vt Deus eiusque familiare consortium est terminus ad Quem, scilicet vota, amorisque conatus sese extendunt, assumendus est. in cuius quidem initio, & infimo, cum adhuc omnia sint nuda, & vacua; ita vt modica sit vitalitas internarum operationum, bonum est, & cum primis necessarium, vt auditu auris Deum audias, vtque non tam explicita operatione procedas, quam tacita, vigilantique auditione in secretis.

simò spiritus obserues, quid, & quantum Deo placeat, de se suaque amicitia conferre: vnde etiam non tam actiue, quam passiuè interior cooperatio, & conformitas institui debet, & audiri quid in te loquatur Dominus.

Interea verò dum in infima regione circa diuinum Bonum, & Pulchrum, circumuolutiones operationum peraguntur, singulari diligentia memorandum est; inferiores, seu sensibiles vires ordinariè modicum participare, deijs, quæ in spiritu fiunt; tam enim subtili transcendenti Deus, qui spiritus est, hic adoratur, vt in totum hominis compositum, modicum quid influere possit: nec tamen idè tardium sollicitatis ex hac carentia diuina in sensuali homine subsequitur, aut actibus resignationis patientiam excitare debet; sed omnia clarè dijudicans aliud non petit, nec desiderat, quam vt omnia sint conformia veritati. atque hinc maxima reformatio, ex peccato originali corrupti hominis apparet: is enim per infinitos propemodum antecedentes actus mortificationis, virtutis, & fruitionis consortij diuinæ naturæ in tantum depuratus est, vt nil molestè ferat, quod rectè fieri agnoscitur, extraordinariè tamen, & cum in actus exercitio per amoris excessus à statu suo dimotus fuerit, ex eiusmodi amoris abundantia à superioribus viribus in inferiores fiet ordinariè suauissimus influxus; ita vt totum hominis compositum, sicut in statu Transformationis descen-

a Paraphr. 6. b Paraphr. 9. c Iob. 42.

descendentis, admodum iucundè perfundatur. pro ordinario interea exercitio actus, procedendum erit, ut dictum est supra. ^a quantæ porrò perfectionis sit Deo actualiter vniri, & frui; quando omnis interea viuacitas, altum silentium tenet, ex sequentium praxi manifestum erit,

Mysticus in infimo profundi redigitur ad obscuram vacuitatem.

ARTICVLVS TERTIVS.

AD nihilum ^b redactus sum. & nesciui, ac si diceret, ô pia anima, quid iam tandem post tot vicissitudines, & continuos vsque ad profunda abyssi tuæ interioritatis descensus, in temetipsa cogitas? præsertim si pacatissimam illam habitationem centralem, quæ in infima regione tanta bonitate afficiebat, consideres. an non verè, & in toto tuo interno esse, habere, & viuere dicis, ad nihilum redacta sum? quam etiam nihilitatem longè amplius agnosces, si ea quæ in proprio statu pulchritudo florebat, & quam maximè, si illam (scilicet eleuatissimam Transformationem quæ in spiritu persistebat) considerare volueris; in præsentiarum autem omnia euauisse, & sicut umbra cum declinat, ablata esse videas? quapropter obserues velim, quod non tantum dicatur ad nihilum redactus sum; sed quod etiam addatur, & nesciui; ac si diceret, talem

tamque admirandam mystici negotij vicissitudinem, ac status ordinatam disparentiam, vera, ac reali mutatione in praxi contingere nesciui, dum in superioribus regionibus spiritus diuini, & spiritus proprii, earumque summo, ac amplissimo situ, tanquam in cœlorum supremo habitarem: videbar enim à tam felicissimo summo nunquam descensura. iam verò longa experientia disco, verum esse quod à Domino dicitur, si nimirum exaltatus fueris, ut aquila; & si in cœlo posueris nidum tuum, indè detraham te. idque tam modicè, & inaduertenter, ut ipsamet nescires te indies magis descendere, omnesque amplitudines in circumferentia, & toto hominis composito disparere: hoc tamen nihilum ad quod redigeris, non ita accipiendum est, ac si nihil agere, aut operari possis, debeasue; sed hoc duntaxat ex decrementijs iam dictis colligendum est; quod continua spiritus perfectio in eo consistat, ut quantò minus de supremis statibus, regionibus, sitibus, motibus, & actionibus percipi potest; tantò sit subtilior conformitas, & industria sese accommodandi, ad operationes in Nunc instanti, necessaria. sicuti etiam perfectioris oculi actus est, cum modico lumine minutissima quæque; quam sole splendente, vastissimas alpium moles videre.

Et ideò pro actus exercitio, obscura illa in hoc profundo vacuitas non nisi inferioris hominis sensus, & tanquam

opera-

^a Paraph. 6. ^b Psal 72. ^c Abdia. 4.

operationis internæ præambulum reputari debet; ita ut transgressa hac grossitie, & subtus latentes spiritus aspectus, dein silentiosè admodum auris interna ad eum, qui non supra, vel extra; sed intus vicinissimè adstat, dirigatur, quo ita pura specie intellectu informato, dilectionis intensio, & fruitio sub collecta quidem circumferentia; at centro æternitatis vndique illimitato, beneque affecto conseruetur: ita tamen, ut nondum de viuaci aliqua perceptione in inferiori homine notabile quid percipi possit, ut hic habetur consequenter,

In hac vacuitate non tam pungens soleitas, quam remissio operationis inuenitur.

ARTICVLVS QVARTVS.

OMnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri; exsiccatum est fœnum, & cecidit flos; quia spiritus Domini sufflauit in eo: verè fœnum est populus, exsiccatum est fœnum & cecidit flos; verbum autem Domini nostri manet in æternum. ac si diceret, ô pia anima, in verbum nostræ fruitionis verè insufflat Dominus, quando in nobilissima sapientia, & sapida experientia, paulatim à summis per media ad infima quæque deducit, & diuinæ obumbrationis, ac amicissimæ suæ familiaritatis consortium à pulchritudinis suæ fragrantia subtrahit; quo ita de nouo, & longè perfe-

ctiori experientia difeat, quia verè omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri: dum non in eodem statu permanet semper, multoquæ minus in summo adepto, quocunque modo tandem hoc *b* summum accipiat, sicut ergò fœnum potius flaccescit, quam ut spinis pungat; sic pia anima in hac totius sui compositi vacuitate potius remissionem operationum, quam tædiosam soleitatem experitur; cum enim abundantia vitalis in Deo afficientiæ non ampliùs in spiritu ita abundet, ut in vires inferiores, & totum compositum effluere possit, necessariò subsequitur in inferiori homine vacuitas, & non affici: quoad usq; in exercitio actus, vitalis consortij diuinæ naturæ augmentum iterum ex abundantia in vires inferiores diffundi possit. interea verò ad omnium virtutum perfectius exercitium, ac meritum, quæ infirmitatis, & tentationis humanæ sunt experitur: ad quæ quidem præstanda minus utilis esset mysticus, si semper ex abundantia superiores vires in inferiores fluerent, & quodammodò in obumbratione diuina, à miseria huius vitæ eximerent.

Remissio ergò operationis, & quidquid in circumferentia totius compositi vacuitatis, aut humanæ infirmitatis sentitur, ut præambulum & imperfecta dispositio, æquo animo ferenda est; dein ad exercitium actus spiritualis tendentia ad eum, qui omni interioritati silentiosè intimior est, incli-

a Isa. 40. b Inf. decis. l. a. b. & 10.

inclinanda erit post omnem sensibilitatem, tedium, & quidquid circa divinam carentiam obijci solet, vt Deus qui spiritus est, purè in intimo spiritus adorandus maneat; idque tam diu, quoadusque conformis aliqua species, seu diuini Pulchri, & Boni similitudo elici, & consequenter internum exercitium institui, ac foueri possit per mille laudes, & reuerentias. & quidem in hac accurata, & subtili distinctione in exercitio actus, si pia anima negligenter agat, mirum videri non debet, si crassa, & tædiosa fiat totius inferioris hominis capacitas: facillè enim inferior machina, quidquid in spiritu subtile est, & spiritualiter Deo vniri possit, ad se suaque pondera trahet, si quod purum est, ab impuro non separetur, & cum in infima hac regione, continuè hæc & similia contingant, semel pro semper hoc loco monere volumus; supremæ vnionis exercitium, non in vitali bene-afficientia consortij diuinæ naturæ contingere in inferiori homine; sed nudè, & in abscondito spiritus, tota machina, & quidquid spiritus subtilitati minus est, tanquam tertio quodam in luto suo relicto; in tantum, vt si vel ipsa nuda de Deo vt summo bono, cogitatio, nullo positiuo tædio afficiatur, ipso instanti, quo de Deo in spiritu cogitat, exercitium quoque arcani amoris incipiat: licet aliæ potentia, vires, & totum hominis compositum suis ponderibus, tenebris, & veris grauetur tædijs. quam

verò subtili operatione, hic procedendum sit, constabit ex sequentibus.

Paulatim reassumuntur operationes, sed admodum tenuiter.

ARTICVLVS QVINTVS.

Verba a sapientium audiuntur in silentio. ac si diceret, ô pia anima, quamdiu interna dispositio in inferiori regione versatur, ab omni viuacitate, quæ in circumferentiam, & vires tum superiores, tum inferiores diffluere possit, separata, tamdiu etiam ad verbum absconditum oportet se accommodare, & silenti attentione obseruare, quid loquatur Dominus Deus in interiori nouo, & eminentiori modo. cum enim hæc verba sapientissima, maximeque spiritualia in ipsius spiritus centro, & collecto fundo proferantur, oportet vtique, vt maxima abstractione auditus interior obseruet primum illum, & nouo modo aduentem cœlestem rorem, spiritus intima quæque humectantem. Vt ergò verba sapientissima audiantur in silentio expetere conformi ad Hic, & Nunc operatione, maximè cauendum est, actuose nimis cooperari, ex intimè auditis volendo in circumferentiam seu inferiores vires bene-afficientiam diffluere: eousque enim nondum operationis efficacia sese extendit; & idè moderata, & tenui cooperatione, magisque attendendo attrahat pia anima,

K k quam

quam extendendo agat, ne si plusquam ipsa realis efficientia permittit, exprimere conetur; ab adæquato actu intellectus, & dilectionis recedat: tum enim necessarid tædium, & inquietudo spiritus subsequeretur.

Et hæc quidem omnia vt præambulum, dispositio, & medium ab omnibus non tantum sese abstrahendi; sed etiam conformiter ad Hic, & Nunc operandi, primo assumenda, paulatim verò deferenda sunt, & pro exercitio actus, pura, intimè que latens attentio ad eum, qui omnibus longè intimior residet, dirigenda est; quo ita species conformis ad operationes purè incipientias, dein fouendas, perficiendasque eliciatur. quod autem de nouo ex centro aliqualis influentia fiat ad vires inferiores, hic consequenter dicemus;

In progressu à remissione operationis erigitur, per viuacitatem de nouo redeuntem.

ARTICVLVS SEXTVS.

Illuxerunt a coruscationes tua orbi terra, vidit, & commota est terra. ac si diceret, ô pia anima, statim atque diuini amoris radij tanquam scintillantes stellæ, vel tremulis, & nondum vitaliter persistentibus motibus, infimæ huic regioni illuxerunt; hoc ipsum eodem instanti quo animaduersum fuit, etiam terram inferioris hominis in sua

circumferentia per nouam viuacitatem redeuntem commouit, à remissione ad operandum liberauit, & impotterum ad operationes vitales, seu verba mystica bene-efficientia de nouo formanda disposuit. interea verò dum hoc loco renouatur *b* in agnitionem Dei, secundum imaginem eius qui creauit eum: maxima industria caueat, ne plus operari velit, suaque interiora ad ampliora spatia, & circumferentias extendere, quam ipsa realis operatio, & vitaliter bene-efficientia permittit: ne inadæquato modo procedens plus intelligat, quam diligit, & inæquali bilance, leuiter hinc attolatur; illic verò ad tædia, & obscuritates deprimitur. vndè etiam annotandum est, dispositionem ad operandum hoc loco tam subtilem esse, sicut est pluma, quæ ad minimum motum in altum eleuatur, ac etiam facilè ad ima descendit: ita vt in sua eleuatione, aut depressione, magno labore opus non sit; ex quo etiam sequitur operationes purè spirituales adhuc valdè subtiles esse, & nondum nisi ab animo defœcato, & summè in interiori suo aduigilanti, perfectè exerceri.

Iam verò pro actus exercitio, quidquid vitalis vitæ, aut in subtili, & ad superiora aspicienti visu consequi potest, totum hoc vt præambulum, & dispositio duntaxat transcendendum; dein oculus spiritus ad eum qui omnibus præstantior est, dirigendus erit, quo ita similitudinem primi pulchri, & opti-

a Psal. 76, b Coll. 3.

& optimi exprimat, degustet, digerat, foueat, renouetque. in h'is porrò quam intimis operationibus vri nouus ascensus crescat, ex sequentibus constabit;

In summo infimi eleuatur ad regionem proprii spiritus intuendam.

ARTICVLVS SEPTIMVS.

Svstollam te super a altitudines terræ, ac diceret, ô pia anima, postquam diuinæ naturæ consortium nouas radices fixerit, & quotidiana perseverantique experientia didiceris, te in nouum hominem vitali bene-afficientia excreuisse, eamque ad spiritus regionem supra te conscendere, tum relicta inferiore regione, in qua sub collecto quidem, sed illimitato, & libero fundo, circumuolutiones, & operationes peragere cõsueueras, eleuare secure super altitudines terræ, & tanquã in summo infimi constituta, ad spiritus amplitudines

pro virili te extende, ac inferiorem hominem vt fieri poterit, simul alleuia, & simul quodammodò ad subtiliores extensiones erige: secundum illa quæ in media b regione contingunt, te ipsum exercendo.

Interea verò quidquid pulchri, subtile, & supra extensum inueneris, iuxta illam variationem, quæ indies aliter, atque aliter se habet; totum hoc pro præambulo, & proxima dispositioe ad purè operandum, accipiendum est; dein pro exercitio actus, spiritus intelligentia ad Deum qui tam hæc, quam omnia alia longè excedit, dirigenda est. sic enim ilicò species, seu similitudo ad fruitionem instituendam, renouandam & fouendam elicitur, depuratur, ac super splendentibus diuinis communionibus irradiata, benignè clarescit: pro vt amplius ex sequentibus constabit.

(* *)
(*)

a Isa. 8. b Paraph. 14.

ET SECUNDO
DE IIS QUÆ FIUNT IN MEDIO
TRANSFORMATIONIS MODI
ASCENDENTIS.

PARAPHRASIS DECIMAQUARTA.

IN thesauris sapientiæ a intellectu ac si diceret. dum in infimo status Transformationis modi ascendentis, sapientiæ ad usum, & vitalem efficientiam excoleretur, sicut thesaurus absconditus latebat in spiritu: qui quasi sub se curvatus, ad superiores amplitudines, situsq; mentales sese erigere non poterat: iam verò inuento intellectu in sapientiâ, modis atque actionibus sibi proportionatis spiritus non amplius sub se procedit; sed tanquam ignis prius in carbone modicum, nunc ut in flamma multum luminis acquirit, in eoque vivit, & degit. quod uti fiat, in sequentibus dicendum est. &

- I. Quod propria operatio quamdiu in medio Transformationis modi ascendenti versatur sit visus mystici actiuitas.
- II. In regione proprii spiritus eleuatur, ac dilatatur mysticus.
- III. Cum luminosa viuacitate ascendit continuo.
- IV. Sub se in profundo mysticus videt regionem inferioris hominis, ac spiritus proprii in alto, spiritus diuini autem supra se.
- V. In summo proprii spiritus attingit regionem spiritus diuini.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quamdiu in medio Transformationis modi ascendenti versatur sit visus mystici actiuitas.

Quifecit celos b in intellectu. ac si diceret. ô pia anima, cum obiectum intellectus mystici sit scientia sapida,

seu donum supernaturalis sapientiæ in ordine ad exercitium supereminentiæ charitatis Dei; poteris toto hoc tempore, quo circa spheram proprii spiritus ascendendo versaris, ordinatam ad diuinas illustrationes deductionem videre, & clarissimè aspicere, uti diuina miseratione factum sit, celos in intellectu esse, ipsamque potentiam intel-

a Ecclesi. a. b Psal. 133.

ellectus per donum sapientiae eou- que eleuari, vt tandem ad sublimem regionem spiritus diuini pertingat. Ea- propter relicta illa centrali, seu fundi interioritate, quæ in Nunc collecto, & sub parui ac intimi ratione pro- cecebat; ad superiores amplitudines, extensiones, latitudines, ac visus te- ipsam extendas oportet. illa enim quæ in spiritu proprio ad spiritum Diui- num adstat amplissima viuacitas ef- ficat, vt tanquam vmbra, & imagi- nes cœlestium, eiusmodi quoque ma- gnitudines in inferioribus potentijs, & imaginatione resultent: moderatè tamen hoc ipsum contingit, & mi- nus quidem in initio, quam in me- dio, & magis in fine, seu summo pro- prijs spiritus, quam in eius medio. vbi etiam ceu ex regula generali obseruan- dum est, propter subtiliorem indies spi- ritus visum, seu diuini luminis, & bo- nitatis communionem frequenter fie- ri relapsum ad inferiores vires; in qui- bus licet non reperiat positium tæ- dium, aut carentia diuina; attamen quidquid in toto homine inferiori, seu ipso suo spiritu minori regione inue- nitur, tam grossum, rude, & durum videri, vt sine auersione ad similia decidere nequeat. vnde etiam quan- tò citius ab eiusmodi inæqualitate se- se auerterit, & ad puras spiritus vi- siones conuerterit; tantò etiam ex- peditius ad operationes spiritui pro- prias admitti poterit. quæ vt in pra- xi per notabiliores operationes eue-

niant, articulatiùs consequenter dice- mus;

*In regione proprijs spiritus eleuatur,
ac dilatatur mysticus.*

ARTICVLVS SECVNDVS.

*Sapientia a foris prædicat, in plateis dat
Vocem suam.* Ac si diceret, ô pia ani- ma, non amplius in hominis inferiori situ, & quasi in temetipsa vt hucus- que fieri solebat, Diuinæ sapientiæ lo- cum dare debes: nam sapida illa sci- entia, & fruitionis locus, foris, & ad extendentem dilationem prædicat, lo- quutionibusque suis allicit, & in pla- teis; ac spatijs amplioribus vocem suam dat, atque ad spiritualia eleua- re te gestit. sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans: cupit enim suæ naturæ participes, ad subtiliorem motum quam in paruo nidulo fundi exer- cere soleat, inducere; significans spi- ritus proprijs alas, & pennas exere- uisse, ac tantum virium acquisuisse, vt pondus inferioris hominis ad su- periora leuare possit. Quia verò vo- litando super eos inuitat, adhuc non fidit pullorum alis ex toto, ne fortè viribus destituantur; sed solum in- uitat, modum, & locum volatui a- ptum ostendendo. quia nimirum li- cet hoc loco in regione proprijs spi- ritus eleuetur, & dilatetur; maior ta- men est eius spiritualis visus, quam

Kk 3 con-

constans, & adæquatæ bene-afficientiæ vitalitas. intellectus enim pro primo in hac eleuatione magis sese extendit, intuetur, & nouos mentales situs, spatiaque perlustrat suprâ se, à longè quidem inibi Pulchrum & Bonum cognoscens in alto: nondum tamen ex toto vt suum ibidem possidens. & idè dum ex superioribus ad se, suaque inferiora recidit, hoc ipsum non ægrè, sed benignè ferat; sciens spirituale lumen adhuc non tam altas radices fixisse, vt adæquatè, & tam spiritualiter ipsam machinam inferiorem eleuare possit, sicut internum suum visum. cum ergo adhuc sit bilancis inæqualitas, inferioritate substantante; quoties ad illam ex spiritus regione deciderit, toties illam superno lumine collustrat, depurat, alleuiatque: donec tandem & ipsa inferior machina ex abundantia virium superiorum perfusa, spirituali quadam subtilitate superioribus sitibus coadstet.

Quidquid ergò in spiritus eleuatione, dilatatione, aut decidentia conspexerit, totum hoc pro præambulo, & dispositione ad purè operandum, & situm mentalem tantum congruè formandum transgrediatur pro primo, dein pro secundo subtili eleuatione ad eum qui longè superius est, animum dirigat; quo ita exindè adeptæ specie, exercitium actus per operationes intellectus, & voluntatis, consortij diuinæ naturæ fruitio instituat, foueaturque. vt porrò continuum ho-

2 Sap. 7.

rum fiat incrementum, ex sequentibus constabit.

*Cum luminosa viuacitate ascendit
continuo.*

ARTICVLVS TERTIVS.

IN sapientia est spiritus a intelligentia, sanctus, vnicus, multiplex, subtilis. Ac si diceret, ô pia anima, licet Deus in semetipso sanctus, & vnicus sit, in nobis tamen per spiritum intelligentiæ, & diuini consortij sapidissima familiaritate, est multiplex, ac subtilis, multiplex quidem, quantum ad diuisiones varias operationum; vnde hoc loco luminosa illa viuacitas, qua continuo ad superiora ascenditur, quasi vox multitudinis; maxima actiuitate in spiritu proprio loquutiones suas diffundit: ita vt ipsæ operationes, seu verba mystica ex sese quasi profluant, facillimèque proferantur, ac admirabili prorsus varietate modo sursum, modo deorsum, sinistrorsum, vel dextrorsum, antrorsum, vel retrorsum circumuolutiones suas iucundè admodum peragant. Subtilis autem, quia continuo profectu maioris radicationis in charitate, spiritum proprium incessanter ad spiritum diuinum subtili, ac substantijs separatis conformi intelligentia, allicit.

Pro exercitio actus itaque, hæc omnia, & quidquid in spiritu agilitatis, Pulchri, Boni, ascensus, & subtilioris semper aspectus inuenitur, habetur,

etur, ac possidetur; totum hoc ut imperfectum quid, & præambulum, ut peraccommoda tamen dispositio, accipiendum est; dein admodum subtili, & pro ut fieri poterit, substantijs separatis conformi intelligentia, ille qui omnibus præstat, & altior est, intuendus erit: quo ita per conuenientem speciem aut similitudinem excitatam, dein fecunditate intellectus, & voluntatis consortij diuinæ naturæ exercitium purè instituatur, continueatur, ac foueatur. interea verò dum hæc fiunt, quam altè ad superiora indies eleuetur, consequenter dicendum est.

Sub se in profundo mysticus videt regionem inferioris hominis, ac spiritus proprii in alto spiritus Diuini autem supra se.

ARTICVLVS QVARTVS.

Cum vix paruam stillam a sermonis eius audierimus, quis poterit tonitruum magnitudinis eius intueri? Ac si diceret, o pia anima, luminosa illa spiritus proprii viuacitas, qua continuò ad altiora eleuaris, hoc præstat, ut inferior regio, in qua prius versabaris, & vix paruam stillam sermonis eius audiebas, & modica ad operandum actiuitate potiebaris; iam tandem ad infimos situs, & sphaeras protusa videatur: illa enim nec tonitruum magnitudinis eius, nec subtilem actiuitatem spiritus sustinere poterat. iam

a Iob 26. b Proverb. 4.

verò cum animalibus illis cælestibus quæ plena erant oculis intus, & foris ante, & retro, & ad videnda quælibet maximè capacia; per instantaneas operationes, seu verba mystica, hoc loco ad formationem, & pronuntiationem peraccommoda eleuare, ac vbiunque inueneris impetum spiritus, illuc gradiare; & regioni spiritus diuini quam supra te animaduertis, approxima, cumque permissum fuerit ingredi, ac inhabita.

Interea verò quidquid Deo minus est, ipsam scilicet proprii spiritus eleuatam regionem, ac operationis facilitatem, qua instar aquilæ quocunque volueris circumuolitas, & tanquam plena oculis intus, & foris omnia clarè intueris; ut præambulum, & dispositionem duntaxat accipe, & transgredere: ac ei, qui his omnibus altiùs eminet, spirituali admodum intelligentia coniungere, adhære, & ut potes, profunda Dei scrutare, eius pulchritudine, & bonitate inebriata; quo ita tandem amoris præstantia ad suauem mentis excessum dimouearis. quomodo autem ad summa penetres, constabit ex sequentibus.

In summo proprii spiritus attingit regionem spiritus Diuini.

ARTICVLVS QVINTVS.

Istorum semita quasi lux splendens procedit, & b crescit vsque ad perfectum diem

diem. Ac si diceret, ô pia anima, illorum viuendi ratio qui non in incertum currunt, nec sic pugnant, quasi aëcem verberantes per remissiores, & sensuales viuendi modos; sed iustorum more per arctam viam, & angustam portam benè ordinati, ac virtuosè compositi hominis intrare contendunt ad vitam, diuinæque naturæ suauissimum consortium; illorum, inquam, semita qua simul in absconditis Domini consiliantur, & angelicis penè modis in cœlis conuersationem suam constituunt; quasi lux splendet pro primo, & quam diu in regione seu sphaera inferioris hominis nouo & adhuc occulto modo, ceu in Nunc æterno, collectè, nec vsquequaque diffusè, Diuinæ lucis radios *a* percipiunt. Verùm dum hic in medio ascensu, ac regione proprii spiritus degunt, eiusmodi lux splendens procedit, & crescit vsque ad perfectam diem: in eo quod luminosa eleuatione, con-

tinuè se suzque omnia transcendendo infatigabili viuacitate spiritui diuino appropinquant. hoc autem tum reali persistencia contingit, quando in summo proprii spiritus, ac in iam diu trita media regione, alia longè diuinior, ac sublimior regio superesse animaduertitur; sicut perfecta dies à crepusculo, & aurora in claritate differens. actum quidem ad altiora transeundum erit, pro vt in *b* sequentibus habetur.

Interea verò hæc omnia pro dispositione duntaxat, & præambulo accipienda sunt, & deferenda; dein præactus exercitio spiritu non tantum ab omnibus libero, & soluto; sed etiam ex his præambulis in subtilem visum deducto, ille qui his omnibus præstat, cogitandus erit, vt absque inferiorum impedimento, spiritus congrua specie imbutus, actualement vnionem, & consortium diuinæ naturæ instituat, continuet, nutriatque.

a Sup. paraph. 13. *b* Paraph. 15.

ET TERTIO

DE IIS QUÆ FIUNT IN SUMMO
TRANSFORMATIONIS MODI
ASCENDENTIS.

PARAPHRASIS DECIMA QUINTA.

Spiritu intelligentiæ a replebit illum Dominus, & ipse tanquam imbres mittet eloquia sapientiæ suæ. ac si diceret, quando spiritus mystici in media regione status Transformationis modi ascendentis, spiritu intelligentiæ repletus fuerit; tum in eius summo, & supra se, in pura scilicet spiritus diuini regione, sapidissimæ afficientiæ eloquia, operationes, seu verba mystica Pater cœlestium luminum immittet largituè, & quibusdam imbribus cœlestibus totam eius capacitate irrigabit; longè eminentiori modo, & diuiniore communionem, quam in præcedentibus regionibus factum sit. quod ut fiat, in sequentibus dicendum est, &

- I. Quod propria operatio quamdiu in summo Transformationis modi ascendentis versatur, sit suspensionis mystica transcendentia.
- II. Reali amplitudine spiritui diuino immergitur.
- III. Incessanter eleuatur mysticus, videns regionem proprii spiritus subius se.
- IV. In summo tamdiu deliciatur, quousque subtilissimam vacuitatem incurrat.
- V. Eiusmodi vacuitas de nouo instantanea viuacitate doni sapientiæ adimpletur ad statum Transformationis modi descendentis, in charitate magis radicandum.
- VI. De spiritali profectu, duratione, & transitu, ad statum Transformationis modi descendentis.

LI

VII. In

a Eccl. 39.

VII. In vicissitudine status Transformationis, tam descendens, quam ascendens modi, sicut mysticus continuò magis, ac magis in charitate radicatur: ita etiam distinctiori, ac accuratiori ordine, in minutissimis etiam operationibus, sese conformiter habere addiscit.

ARTICVLVS PRIMVS.

Quod propria operatio quamdiu in summo Transformationis modi ascendens versatur, sit suspensionis mystica transcendentia.

Spiritus a omnia scrutatur, etiam profunda Dei. ac si diceret, ô pia anima, ille qui per continuas mentis actiones, & summi Boni suauissimas contemplationes Deo adhæret, & vnus cum eo spiritus efficitur, ille etiam per donum sapientiæ, supereminens charitatis Dei arcana scrutatur, intelligentiæ suæ puritate tanquam in absconditis Dei consiliatur, & quodammodo etiam profunda Dei apprehendens in illis suspenditur, tanquam pius, & humilis scrutator diuinæ Maiestatis suppressus à gloria. ex conditione ergò, spiritus (quem Deus non dat ad mensuram) profluit; vt dum mysticus in summo Transformationis modi ascendens versatur; quantò amplius diuino lumine illustratur, tantò subtiliùs, & angelicis modis conformiùs, in dilectione viuat, quantòque puriùs diligit, tantò etiam clarioribus splendoribus irradietur; infatigabili, imò prorsus delectabili actiuitate consortio diuinæ naturæ sese viciniùs immergens, infe-

riorum nihil, aut modicum memor; nisi ad quæ boni publici ratio, vel conditionis humanæ necessitas detraxerit; vel in quantum obumbrationes diuinæ, quæque ex abundantia superiorum virium inferioribus iucundè influxerant, subindè disparuerint: licet absque molestia positiui tædij, & carentiæ amicitia Dei, ac sola remissione abintenso influxu in interiora interueniat, & hoc ipsum quidem non ægrè ferente inferiori homine. quæ omnia magis articulatè constabunt ex sequentibus;

Reali amplitudine spiritui Diuino immergitur.

ARTICVLVS SECYNDVS.

Deus Israel b mihi locutus est, fortis Israel; sicut lux aurora oriente c sole, mane absque nubibus rutilat. ac si diceret, ô pia anima, ex eo solum quod ipsam spiritus Diuini regionem ingrederis, eius nimia pulchritudine transformata; quasi cum altissimum laudarent astra matutina, & iubilarent omnes filij Dei, exultare potes: vicinissima enim diuini numinis intimitas, lumine, & ardore solis cœlestis, te ad instar lucis auroræ quæ absque nubibus rutilat, clarificare videtur. ita vt quasi vno eodemque respiraculo vitæ fias in spiritum coniuentem supra te, in lon-

a 1. Cor. 14. b 2. Reg. 23. c 2. Reg. 23.

gè eminentiores, & diuiniore spiritus extensiones, quam fuerint in proprio spiritu. Vndè etiam hoc loco opus non est aliò ire ad hauriendam aquam; sed de ventre, ac intimo mentis tuæ flumina fluent aquæ viuæ, absque nubibus, aut imaginibus, speciebus præambulis, seu inferioribus varijs umbris, figuris, visionibus, vocibus, aut sonis vestitis: ita vt lucem quasi angelicæ cognitionis in pura intelligentia, supersplendentes diuinæ amicitia radiis facillimè suscipias; & absque mora operationes conformes, & verba mystica pronuntiare, eorumque ordinatam successione, & fruitionem, planè iucundè & purissimè continuare valeas.

Et idè quidquid luminis, ac splendoris diuini perceperis, quantumcunque illud altum, & ad instar auroræ absque nubibus rutilans fuerit, pro præambulo duntaxat accipiendum est; ita vt hæc omnia pulchra, & valdè bona sint immediata dispositio, per quam ad puræ intelligentiæ supersplendentes in spiritu perceptiones exercitium actualis vnionis instituat; dum post omnium horum desertionem, mentis actiones ad eum, qui in infinitum hæc excedit, diriguntur, amorisque digestio quædam suaui instituitur, continuatur, ac fouetur: idque indies magis ac magis, vt hic consequenter dicemus;

*Incessanter eleuatur mysticus videns regionem proprii spiritus sub-
tus se.*

ARTICVLVS TERTIVS.

Omnibus mobilibus a mobilior est sapientia. ac si diceret, ô pia anima, propter operationes quæ in vsu, & amicitia diuinæ sapientiæ in instati suauiter, faciliterque formantur, experiri potes, quomodo diuina sapientia in sui communiōe omnibus mobilibus mobilior sit. vtque in Nunc instanti de illa aliquid ita dicatur, vt ilicò de nouo præstantius dici possit, & debeat. sicut etiã Pater cœlestis in Nunc æterno, quasi de nouo omni instanti verbum suum (quod est splendor gloriæ, & figura substantiæ eius) pronuntiat. atque hinc colligere licet in nullo summo vnquam tenaciter hærendum; sed ad omnem in Nunc instanti mutationem conformiter operandum esse. hoc enim sapientiæ gustum quasi exprimere, & quasi digerere est, & minutis (vt ita dicam) operationibus, seu verbis mysticis in Nunc instanti conformiter moueri, si vbi impetus spiritus fuerit, depurata mens congregiatur: ne quod facillimè accidit per remissam, & tepidam à diuinis cooperationibus inhaesionem, ab actione boni quiescere, & in aliquod otium prolabi contingat. hinc etiam strenui Dei coadiutores, in ipsa spiritus diuini regione se suaque omnia charis-
mata,

Ll 2

mata, & quidquid donorum, gustus, beneque afficientia inuenerint, transcendunt; nec in ullo quiescunt quousque amoris pondere, vehementiaque de statu explicitè operandi, semoti, ac suspensi; diuinas inactiones optimo modo huius vitæ suscipiant. & certè tandem diuina sapientia quæ omnibus mobilibus mobilior est, præstante hoc efficitur; vt regio & operationes proprii spiritus longè subtrus stare videantur, tanquam ad præsentem, incessanter magis ascendentem eleuationem, nimis improportionata.

Quod ergo omnibus mobilibus mobilior sit sapientia, & viuax impetus spiritus trahat, quo voluerit, superplendentes diuinæ communionis radios diffundens, etiam nouo semper, ac hucusque incognito modo, non quiescere sinens; sed ad Deo viciniores amicitias propellens: totum hoc, & quidquid Deo minus senseris, vt præambulū, & dispositio erit deferendum: dein ad eum qui his longè altior est, puræ mentis intelligentia conuertenda est, ad actualem fruitionem incipiendam, continuandam, ac renouandam. quamdiu porrò in hisce magis magisque eleuetur consequenter dicemus;

In summo tamdiu deliciatur quousque subtilissimam vacuitatem incurrat.

a Psal. 138.

ARTICVLVS QVARTVS.

Mirabilis facta est scientia tua ex me, a confortata est, & non poterò ad eam. ac si diceret, ô pia anima, infinitus thesaurus est in supereminenti diuinæ naturæ præstantia. vnde quantum amplius diligentes se bene-affecerit, tantò maiorem illis admirationem, & profundio rem reuerentiam excitat; vt dein securo humilitate illius sublimitatem penetrantes, mirabilior præstantiorque fiat, & eousque confortata, & superexaltata appareat, vt ad illam profundius perferendam, intelligentiæ lumen pro tunc non possit eleuari. hoc enim loco pia anima præ scientiæ diuinæ magnitudine in admirationis stuporem, & præ amoris excellentia supra amoris expressas actiones perducta, quasi absque cognitione, & amore constituitur. cum autem in summo spiritus diuini ad vltimum vsque dono sapidissimæ scientiæ mirabilia Dei perlestrauit, tandem actiuitate operationum destituta, præ nimia spiritus subtilitate, silentiosissimam vacuitatem, & simplicissimam perceptionem incurrit; in eaque commoratur: quoadusque de nouo induatur ex alto; per donum sapientiæ, secundum statum Transformationis modi descendens, in charitate magis radicandum.

Interea verò pro actus exercitio quantumcunq; fiat sapidissima scientia Dei

Dei ex te, & supra te admirabilis; ita vt oppressa à gloria, maiestatem diuinam alijs scrutari non valeas; licet ipsius cœli empyrei felicitatem prælibare, & quidquid demum omnem linguam, & verba præ sui excellentia excedit, possidere videaris; hoc ipsum tamen totum sit præambulū duntaxat, & propria dispositio; vt dein tam reuerentiali, quam subtili spiritus tendentia, illi te inclines, qui tam incomprehensibiliter supra te confortatus, & superexaltatus est, vt ad eum non possis accedere. ex tali namque humili inclinatione ac reuerentia (præsertim quando fortissimæ illæ diuini spiritus inactiones constanter remiserint, & vacuitas quædam, seu remissio perceptionum, & operationum subsequuta fuerit) intellectus ilicò sibi proportionatum diuini Pulchri, & Boni speciem similitudinem vè eliciet, admodum subtili operatione, & ad actualement fruitionem consortij diuinæ naturæ deducet incipiendam, continuandam, ac renouandam. & hæc quidem tam diu euenire, quoadusque pia anima insignem progressum in charitate fecerit, & nouo, intensiori quæ gratiæ augmento à Deo dignata fuerit, consequenter dicemus,

*Eiusmodi Vacuitas de nouo instantanea
Vacuitate doni sapientiæ adimpletur ad
statum Transformationis modi de-
scendentis in charitate magis
radicandum.*

a Psalm. 18.

ARTICVLVS QVINTVS.

A summo a cœlo egressio eius, & occursum eius usq; ad summum eius. ac si diceret, ô pia anima, non sine profundissima reuerentia admirare diuinæ puritatis zelum; quo ita naturæ suę consortia largitur, vt simul etiam quidquid in spiritu dissimilitudinis, & imperfectionis est, continuò expurget: sicuti qui palmitem purgat, vt fructum plus adferat. & idè cum dono sapientiæ integrum ascensum, diuersas regiones, situs mentales, per operationes, seu innumerabilia verba mystica, profunda Dei scrutando absolueris: tandem in superficialem, & simplicissimam vacuitatem, totam interioritatem tuam redactam inuenies. quo ita de nouo dono sapientiæ ad descensum fructuum, & in charitate magis perfectiusque radicandum à Deo digneris. hoc autem priusquam fiat, euacuatione spiritali, & subtilitate separatis intelligentijs, seu Angelis conformi, vt dispositione præambula, ac prærequisita superindui debes. & hoc sensu dicitur, à summo cœlo egressio eius. ac si diceret: cum in summo status Transformationis modi ascendens charitatis bene-afficientiam finiendo digesseris, & sic te deserendo, quodammodo egressa fueris: tum denique noua quædam fames, ad nouam satietatem, & susceptionem intensiorem doni sapientiæ subsequetur.

Ll 3 hinc

hinc etiam sicut à summo cœlo egressio eius constituitur (dum modus eminentis transcendentiae , & perfectæ negationis cessat) sic quoq; occurfus eius, seu doni sapientiae noua adimpletione occurrit in summo ipso ; ita vt deinceps eius particeps sis non quaerendo ; sed possidendo , & sub obumbratione consortij diuinæ naturæ , & termino à Quo viuendo , in spiritu semper ali, & ad operationes fructiuo amori necessarias facillè , & iucundè procedere , possis.

Interea verò dum hæc fiunt , hanc à summo cœlo egressionem , & in summo status tui vacuitatem non vt casu accedentem , aut profectui spiritali contrariam ; sed vt diuinitus ordinatam depurationem , præambulum , & perfectam dispositionem suscipe ; dein pro actus exercitio , vt potes maximè spiritaliter , & subtilissima intelligentiæ vigilantia præstolare salutare Dei, & tanquam diaphanum ad solis lucidissimos radios suscipiendos , in hoc non habere spiritali , simplicissimoq; intuitu, diuini Numinis præstanziam superexalta : quoadusq; nouus Lucifer matutinus , ignem sapidissimum sui luminis in apice spiritus accendat : qui etiam toto statu Transformationis modi descendens inextinctè , & absque tædiola diuinæ carentiæ interruptione in altari spiritus ardebit , & diuini amoris flammam in Patrem luminum (à quo bona cuncta procedunt) exhalabit,

ad maiorem semper in charitate radicacionem promouendam. Vt autem constet quæ circa perfectionem arcani amoris considerentur , consequenter dicimus

De spiritali profectu, duratione, & transitu, ad statum Transformationis modi descendens.

ARTICVLVS SEXTVS.

O Altitudo diuitiarum a sapientia Dei, quam inuestigabiles sunt via eius. ac si diceret : ô pia anima, continuo maior radicio in amore diuino per infatigabiles, & inobseruabiles multiplicationes singulorum actuum , tam altas in sapientia , seu sapida scientia Dei, radices fixit ; vt sicut nemo altitudinem sapientiae Dei perfectè scrutari potest : ita etiam inuestigabiles sunt via eius, quæ ad spiritualem progressum perducunt. vt vel ideò admodum difficile sit mensuram profectus spiritalis explicare ; præ nimia eiusdem perfectione. hinc etiam si accuratiùs , & strictè de illo loquendum esset , breuiter responderi posset , ipsi mystico hanc perfectionem ignotam esse : verumtamen si sese ad ascensum Transformationis reflexerit , prout scilicet ab infimis, per medias vsq; ad supremas mentis regiones , ascendendo, sapius interea ad interruptiones fructuionis dilapsus fuit ; in præsentiarum autem per insignem

gnem vitalem renouationem charitatis, Deum semper, vt primum principium suæ dilectionis eminenter esse recogitauerit. Sole claritius etiam videbit, quantò modò quam aliàs viciniùs, altius, & perfectius in Deo uiuat, respiret, habitetque secundum spiritum. secundum inferiorem autem hominem, seu totum hominis compositum, quam conformiter ad statum innocentiae vires inferiores, sensibiles, quin etiam cor, & caro eius, iudicio, imperioque rationis, & instinctui Spiritus sancti obediant; tentationes & mala huius vitæ potiùs dijudicent, quam licet miserimum exilium mundi (qui totus in maligno positus est) molestè ferant.

Ad hanc autem spiritus, & carnis perfectionem priusquam pia anima ordinato progressu pertingat, facilè decem, vel duodecim anni, aut etiam quatuordecim labentur. in vnico namque substantiali descensu, vel ascensu status Transformationis, tres sunt principales regiones: quarum etiam singulæ in tres, pro vt scilicet singulæ incipiunt, proficiunt & absoluuntur, inter se subdiuiduntur; quo ita per mentis circumuolutiones, & innumerabiles pro Hic, & Nunc operationes ordinatè spiritus diuina quæque pulchra conspiciat, & ipsum bonum penitiùs digerendo sibi inescare valeat. & licet nil ita certi de duratione assignari possit, cum vnus citiùs altero ob varia accidentia, officia, & diuinitùs immis-

as actiones, ab infimis per media ad summa pertingat: attamen quoties post insignem in charitate factum progressum, tam in ascendente, quam descendente Transformationis modo, à Deo spiritum rectum innouatum in visceribus suis expertus fuerit: toties etiam ampliozem durationem inueniet; ita vt si descensus durasset ad decem annos, ascensus subsequens duraturus sit numerosioribus annis.

Transitus verò ad modum Transformationis descendens admodum facillimus est: ipso namque instanti, quo vacuitatem, quam in summo suo incurrerat, noua vitalitate repletam habuerit; Deum vt primum principium suæ dilectionis non tantum suscipiet, sed etiam ita possidebit, vt ipse mysticus non amplius sit primum agens, & operans; sed Deum semper habiturus sit vt præexistens vitale spiraculum sui in Deo esse, viuere, & operari; idque toto descensu Transformationis durante. Quod autem hæc perfectior Transformationis modi ascendens & descendens vicissitudo, secundum spiritualem profectum, durationem, & transitum, (quamdiu in hac vita peregrinamur à Domino) semper contingat, & mysticum perfectius in charitate radice, consequenter iam dicemus,

In

*In vicissitudine status Transformatio-
nis, tam descendens quam ascendens
modi, sicut mysticus continuo magis ac
magis in charitate radicatur: ita etiam
distinctiori, ac accuratiori ordine in mi-
nutionibus etiam operationibus, se-
se conformiter habere
addiscit.*

ARTICVLVS SEPTIMVS.

A *Pud Deum non est transmutatio,
nec vicissitudinis a obumbratio. ac
si diceret: o pia anima, noli frustra ex-
tollere vanis speciebus, & peregrinis co-
gitationibus abduci; tanquam in huius
vitæ rota, & instabilissima volubilitate,
interioritatis tuæ, (cum in summo
adepto, etiam quasi in cælo nidum
ruum posuisse videberis) permanen-
tiam sis obtentura. hoc enim ad so-
lum Deum pertinet, apud quem, eo
quod in nunc æterno viuat, non est
transmutatio, nec vicissitudinis obum-
bratio; ita vt aliter hodie, aliter cras
in suis operationibus internis sese gere-
re debeat. nos autem cum in tempo-
rum momentis vitam nostram transi-
gamus, & ad ornatum militantis Eccle-
siæ in diuersos status, exercitia, & ope-
rationes à Deo disponamur; necessa-
riò in dispositionibus, & operationi-
bus nostris immutationes, & vicissitu-
dines patimur: ita vt etiam inter San-
ctos eius nemo sit immutabilis, dum*

2 Iacob. 1.

peregrinamur à Domino. sicut enim
oritur sol, & occidit, & ad locum suum
reuertitur, ibique nascens gyrat per me-
ridiem, & flectitur ad Aquilonem; lu-
strans vniuersa in circuitu, & in circulos
suos reuertitur. ita quoque postquam
mysticus, per vnum ascensum integre
absolutum, per continuas negationes,
& transcendentias Deum omnibus
supereminenter præstare; innumerabilibus
operationibus, seu verbis mysticis satis
dixerit, & insignem progressum in
charitate fecerit: tum denique per donum
sapientiæ pia anima de nouo renascens,
per magis intimas, & à Deo vicinas
circumvolutiones gyrat; & qualiter ipse
superexcessiuè sit omnia in omnibus;
per descensum vsque ad abyssum
profundissima, & minimas particulas,
seu vestigia suæ sapientiæ, prorsus
amorosis, & Deo dignis familiaritatibus,
experitur.

Iam verò cum maior radicata in
charitate non ad mensuram à Deo de-
tur, possitque quoad viuimus intensior,
& perfectior in spiritu augeri: hinc vel
maximè ad eiusmodi radicationis di-
uersos actus, intensiones, & quodam-
modo digestionem attendendum erit;
quo ita ad realem cooperationem etiam
celerius, veriùs, purius sese accom-
modare possit. quin imò tota huma-
næ industriæ cooperatio in eo sita est,
vt ad momentaneas dispositiones pra-
cticus sese accommodet; vtque tam in
ascendente modo, eiusque infinitis
pro-

propemodum alterationibus sese ordinatè submittat, atque etiam in minutissimis quibusque operationibus sese conformiter habere addiscat. Dono namque sapientiæ incessanter efficitur, vt in operationum internarum ordinata vicissitudine iudicium educat quasi meridiem, & tanquam discretor spirituum plenè, atque perfectè, & protunc proprium statum, operationes, ac dispositiones suas discernat, ordinet, foueat, & ad optimū actus sui in Nunc instanti perducatur; vsque ad amoris, super omnem intellectum, excessum in quantum quidem doni sapientiæ vsus, & vitalis afficientia permiserit.

Cæterum cum non videatur solido fundamento niti, altiores modos, quam per donum sapientiæ ad maiorem radicationem in charitate, & perfectè Deo adhærendi assignare; (illis tamen exceptis qui præstantiori afflatu Spiritus sancti ad eminentiorem sanctorum a Viatorum statum, eo diuiniore perceptiones mentales eleuantur,) hinc etiam vltiori praxi deducendæ subsistimus. cum enim status Transformationis modi tam ascendenti, quam descendenti per donum sapientiæ ordinata vicissitudine sufficiat in hac vita; non tantum ad maiorem radicationem in charitate, ac perfectiores mysticas, Deoque semper viciniore operationes; sed etiam ex abundantiori superiorum virium in inferiores influxu; longè securiùs videtur, in ipsa reali fruitione,

& cum Deo vitali supræma vnione, illa experiri, quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt, quam exoticis loquutionibus à sanctorum Patrum, ac non tantum in sacra Doctrina versatorum, sed simul etiam in arcaniori mystica exercitatione præstantium virorum scriptis deuiare. præsertim cū spiritualis homo deinceps per se (licet alioquin illiteratus sit) facile discernere, & longè purius quam scribi possit, omnia, etiam profunda Dei scrutari, & amoris præstantia possidere valeat.

His non obstantibus, si quispiam omninò asserendum censeat, aut quod magis ad rem fecerit; euidenter sanctorum Patrum, & præstantiorum mysticorum scriptis non aduersando demonstrauerit; supra dona intellectus, & sapientiæ, dari in mystico amore perfectissimo modos eminentiores: talis simul non obliuiscatur, nos similes etiam præstantiores modos supra b admisisse; videlicet per species infusas, præuias voluntatis commotiones, aut similes: sed tantum in actu transeunte, non autem immanente habitualiter, pro vt hic fit per donum sapientiæ. ita vt ordinariè in practico exercitio Transformationis, in instanti supernaturalis amoris fruitionem incipere, perficere, ac continuare valeat, intensiùs, vel remissiùs licet, pro vt ordo perfectus spiritualis permiserit. verum si istiusmodi quispiam institerit, etiam frequenter in

M m

acti-

a inf. decif. 9. b & paraph. 9. & infra decif. 5. & 6.

actibus transeuntibus, per species infusas, voluntatis prævias commotiones, aut similibus præstantioribus modis nonnullos in Deo altius sublimari: is pariter cogitet, nos tales ad Deo viciniorem statum; scilicet sanctorum Viatorum referre: in statu Transformationis autem de illis sublimioribus modis agere, qui habitualiter, & ordinariè per donum supernaturalis sapientiæ; extraordinariè autem per species infusas, prævias voluntatis commotiones, aut sublimioribus quibusdam modis,

mysticum in consortio diuinæ naturæ, & maiori charitate continuè profundius radicant. iam verò cum de praxi modi supernaturaliter operandi sufficienter dictum sit; ad ea quæ status sanctorum & Viatorum sunt, lectorem altiora petentem, remittimus: sicut etiam ad omnia alia, quæ in Theoria huius secundæ Partis continentur; quam hic consequenter, (præsertim ad satisfactionem mysto-scholasticorum, & diuino animo præstantium) apponimus.

a infra Decif. 9.

SECUNDÆ PARTIS
P R A X I S
F I N I S.

